

Inventarisatie incidenten SHOPwacht Amsterdam

Amsterdam, 6 maart 2001

Mark Rietveld

van dijk, van soomeren en partners

Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV
KvK Amsterdam nummer 33176766
Van Diemenstraat 374, 1013 CR Amsterdam
Tel: 020 625 75 37 Fax: 020 627 47 59
Website: www.dsp-advies.nl
E-mail: dsp@dsp-advies.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Criminaliteit	5
2.1	Registraties	5
2.2	Roofovervallen	6
2.3	Andere misdrijven	6
2.4	Slachtoffers per winkelvestiging	8
3	Ongevallen	9
3.1	Registraties	9
3.2	Ongevalcijfers	9
4	Branden	11
4.1	Registraties	11
4.2	Schatting aantal branden	11
5	Samenvatting en conclusies	12
	Bijlagen	
Bijlage 1	Contactpersonen inventarisatie	14
Bijlage 2	Tabellen	15
B2.1	Onderverdeling winkelvestigingen naar branche en stadsdeel	15
B2.2	Schematisch overzicht alle incidenten	16

1 Inleiding

Binnen tal van bedrijfstakken zijn in het verleden bedrijfsopvangteams (BOT-teams) opgericht. Deze zogenoemde BOT-teams zorgen voor opvang, begeleiding en nazorg van slachtoffers bij grote incidenten. Recent is bij de leden van het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) onderzoek gedaan naar deze en andere vormen van opvang na incidenten. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat opvang en begeleiding van winkeliers na een incident hard nodig is, om bijvoorbeeld uitval, ziekteverzuim en blijvende arbeidsongeschiktheid als gevolg hiervan te voorkomen.

Met dit in het achterhoofd is door een vijftal partners - Van Os en Partners, Steinmetz Advies & Opleiding, Slachtofferhulp Nederland, de meldkamer GG&GD/CPA en Noterik en Doonder Multimedia- een programma ontwikkeld om in de hiervoor gesignaleerde behoeften van de leden van het MKB te voorzien. Hierbij wordt voorgesteld een zogenaamde SHOPwacht op te starten. De term SHOPwacht staat voor Salvage, Hulp, Opvang en Preventie bij incidenten in het MKB.

Voor het inschatten van een juiste inzet van mensen en middelen moet er worden uitgezocht hoe vaak de SHOPwacht voor de diverse incidenten zou kunnen uitrukken tijdens dit proefproject. Aan Van Dijk, Van Soomeren en Partners (DSP) is vervolgens gevraagd een inventarisatie te maken van de omvang en de aard de incidenten waarbij de SHOPwacht in Amsterdam mogelijk zou kunnen uitrukken. Dit rapport geeft de resultaten weer van deze inventarisatie. De inventarisatie richt zich primair op de incidenten die plaatshebben binnen de detailhandel in winkels (groep 1 t/m 10 en groep 13 van de 'bedrijfsindeling detailhandel en aanverwante branches van de Kamer van Koophandel en Fabrieken' versie 1998) binnen de gemeente Amsterdam.

Een eerste schifting van incidenten waarbij de SHOPwacht zou kunnen uitrukken leverde de volgende categorieën incidenten op:

- (aantal en aard van) misdrijven die binnen de detailhandel in winkels worden gepleegd;
- (aantal en aard van) ernstige bedrijfsongevallen die binnen de detailhandel in winkels voorkomen;
- (aantal en de aard van) de branden die binnen de detailhandel in winkels voorkomen.

Bij het lezen van dit rapport moet men zich realiseren dat de cijfers met betrekking tot het aantal incidenten in de bovengenoemde categorieën slechts een indicatie vormen van de daadwerkelijke behoefte van winkeliers aan de SHOPwacht. Deze behoefte wordt verder onder andere bepaald door het aantal medewerkers dat een bedrijf heeft, de ernst van het trauma dat de medewerkers oplopen en de bereidheid om hulp in te roepen.

In de volgende hoofdstukken worden achtereenvolgens de cijfers van de misdrijven (hoofdstuk 2), de bedrijfsongevallen (hoofdstuk 3) en de branden (hoofdstuk 4) besproken. Daarbij wordt eerst een overzicht gegeven van de aanwezige bronnen of registraties voor de data, voordat de afzonderlijk resultaten worden weergegeven. In bijlage 1 zijn de namen en adressen van de contactpersonen te vinden die voor dit onderzoek bij diverse instanties

benaderd zijn. In bijlage 2 vindt men enkele tabellen met een onderverdeling van winkelvestigingen in Amsterdam naar stadsdelen en branches.

2 Criminaliteit

2.1 Registraties

Voor het bepalen van de omvang van de eerste categorie incidenten met betrekking tot de aard en het aantal misdrijven dat gepleegd wordt in de detailhandel in winkels zijn een aantal bronnen geraadpleegd.

De primaire bron voor de cijfers met betrekking tot de criminaliteit waarvan door de slachtoffers aangifte is gedaan zijn de registraties die door de politie-regio's worden bijgehouden. Het eerste registratiesysteem HKS (HerKennisdienstSysteem) is voornamelijk gericht op het opsporen en herkennen van verdachten van misdrijven. Voor een inventarisatie van *slachtofferschap* van criminaliteit binnen een bepaalde doelgroep is een dergelijk registratiesysteem minder geschikt. Daarnaast hanteert de politie voor operationele doeleinden een zogenaamd Bedrijfsprocessensysteem (Multipol, Mamma). In een dergelijk systeem kan onder meer worden aangegeven op welke locatie een misdrijf is gepleegd. Zo kan men aangeven dat een misdrijf is gepleegd in een winkel. Een differentiatie naar type winkel als in het classificatiesysteem van de Kamer van Koophandel is in dit geval niet mogelijk. In het bedrijfsprocessensysteem kunnen ook meldingen van slachtofferschap (aangiften, meldingen van getuigen) worden vastgelegd.

De informatie uit deze registratiesystemen is in principe bij de politie voorhanden. Voordat deze gegevens gebruikt kunnen worden voor het genereren van statistische informatie over aantallen misdrijven met betrekking tot een bepaalde doelgroep moet er echter een flink aantal bewerkingen op de data worden uitgevoerd. Een ander knelpunt is dat informatie uit deze systemen door de politie slechts (geanonimiseerd) verstrekt wordt na een officieel, met redenen omkleed verzoek. Beide processen vergen een flinke tijdsinvestering en onderzoeksinspanning. In het kader van de beperkte tijd en financiële ruimte voor dit onderzoek is een diepgaande analyse van deze bestanden dus niet mogelijk.

Een analyse van de bestanden van de politie waarbij statistische informatie wordt gegenereerd is voor een groot deel al uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de afdeling Onderzoek en Statistiek (O&S)¹ van de gemeente Amsterdam. Deze instanties hebben echter te kennen gegeven de informatie niet op het niveau van de gemeente Amsterdam, dan wel op het niveau van de detailhandel te kunnen aanleveren.

In de rest van dit hoofdstuk worden de cijfers besproken die zijn gebaseerd op bronnen die wel op het niveau van de detailhandel in de gemeente Amsterdam, dan wel in de politieregio Amsterdam- Amstelland voorhanden zijn. Het betreft hier de cijfers van het Bedrijvenplatform tegen Roofovervallen (BtR). Naast deze cijfers worden er aan de hand van cijfers van het CBS en O&S en de uitkomsten van landelijke slachtofferenquêtes onder winkeliers een schatting gegeven van slachtofferschap van een aantal soorten misdrijven binnen de detailhandel in winkels in de gemeente Amsterdam.

Noot 1 Als er in de rest van dit rapport gesproken wordt van gegevens van het CBS of O&S, zijn deze afkomstig uit het 'Statistisch Jaarboek' van het CBS of het handboek 'Amsterdam in cijfers' van de dienst O&S van de gemeente Amsterdam.

2.2 Roofovervallen

Het Bedrijvenplatform tegen Roofovervallen (BtR) houdt cijfers bij van het aantal roofovervallen dat wordt gepleegd in de detailhandel. Deze gegevens zijn afkomstig uit het Landelijk Overvallen Registratie Systeem (LORS) van de NRI (voorheen CRI). Voor registratie in dit systeem moet er bij een incident sprake zijn van het wegnemen van goederen onder bedreiging van geweld of met gebruik van geweld. Pogingen en overvallen waarbij niets wordt buitgemaakt worden in de registraties ook meegerekend. Dit onderscheid is voor de behoefte aan eventuele opvang ook niet van belang.

In de laatste 10 jaar is het landelijk aantal overvallen op de detailhandel toegenomen van 396 in 1991 naar een voorlopig cijfer van 911 in 2000². Over 1999 is de laatste uitsplitsing naar regio beschikbaar. Hieruit blijkt dat de binnen de Politieregio Amsterdam- Amstelland ruim 25% (185) van alle landelijke overvallen (736) op detailhandel plaatsvinden. Voor de gemeente Amsterdam zijn er geen aparte cijfers beschikbaar. Uit de landelijke cijfers van het BtR over 1999 blijkt hiernaast dat bijna een kwart van de overvallen (24%) plaatsvindt op supermarkten. Ook bij juweliers (7%), videotheken (6%) en tabakswinkeliers (8%) worden relatief vaak overvallen geregistreerd. Hiernaast doet zich de laatste jaren een verschuiving voor; er worden steeds meer overvallen gepleegd op 'gewone' winkels en minder op banken en andere financiële instellingen.

2.3 Andere misdrijven

In 1995 is een landelijke enquête gehouden naar slachtofferschap van misdrijven onder 1008 winkelvevestigingen³ in Nederland. In tabel 2.1 staan in de eerste kolom de resultaten van deze enquête; het percentage van alle winkelvevestigingen dat één of meerdere malen slachtoffer is geworden van diverse delicten. In de laatste kolom zijn deze percentages geëxtrapoleerd naar het aantal winkels in Amsterdam in 1995 en geeft dus een *schatting* hoeveel winkelvevestigingen in deze gemeente slachtoffer is geworden. De rij 'totaal' geeft aan welk deel van de winkelvevestigingen geschat wordt slachtoffer te zijn geweest van minstens één van deze soorten misdrijven.

Noot 2 Bij dit voorlopige cijfer is de maand december niet meegerekend. Dit is ook de maand waarin in vorige jaren relatief de meeste overvallen worden gepleegd: 16% van de jaarlijkse overvallen. Als men dit percentage voor december ook aanneemt voor het jaar 2000 komt men in uit op ongeveer 1.085 overvallen in het jaar 2000.

Noot 3 Hierbij werden voor dit onderzoek ook benzinestations meegerekend; voor de extrapolatie naar het aantal winkels in Amsterdam is dit niet van belang; de slachtofferpercentages bij benzinestationen weken niet zo af van die in overige branches van de detailhandel dat de totaalpercentages sterk werden beïnvloed.

Tabel 2.1 Geschat slachtofferschap delicten Amsterdamse winkelvestigingen 1995

delict	slachtofferschap percentage ⁴	vestigingen in Amsterdam
diefstal koopwaar	60	4.169
diefstal waardepapier	10	695
inbraak	33	2.293
graffiti	17	1.181
vernieling	16	1.112
beroving	2	139
bedreiging	12	824
totaal	74	5.141

Uit tabel 2.1 komt naar voren dat geschat ruim 5.000 winkelvestigingen in Amsterdam slachtoffer worden van een misdrijf; 26% (ongeveer 1.900 winkelvestigingen) wordt volgens deze schatting geen slachtoffer van een misdrijf.

In dezelfde enquête werd ook gevraagd naar het aantal delicten dat voor een bepaalde delictsklasse werd gepleegd in de winkelvestigingen die slachtoffer werden van een bepaald delict. In de eerste kolom van tabel 2.2 worden de resultaten hiervan weergegeven. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen vermoedens van bepaalde delicten en betrapingen. In de laatste kolom worden deze cijfers weer met behulp van de laatste kolom van tabel 2.1 geëxtrapoleerd naar het aantal incidenten in winkels in Amsterdam.

Tabel 2.2 Geschat aantal incidenten Amsterdamse winkelvestigingen 1995

delict	gemiddeld aantal delicten per getroffen vestiging	totaal incidenten (afgerond) in Amsterdam
diefstal koopwaar, betraping	12,	50.025
diefstal koopwaar, vermoedens	61,	255.975
diefstal waardepapier, betraping	1,	1.250
diefstal waardepapier, vermoedens	18,	12.575
inbraak, geslaagd	1,	3.450
inbraak, poging	1,	4.350
graffiti	12,	15.225
vernieling	5,	6.100
beroving	3,	475
bedreiging	18,	15.150

Uit tabel 2.2 lijkt naar voren te komen dat het totaal aantal incidenten van misdrijven dat door de winkeliers in de enquête wordt gerapporteerd erg hoog ligt, zeker als men kijkt naar vermoedens en pogingen tot misdrijven. Als men deze vermoedens niet meerekent zijn vooral bij de delicten diefstal van koopwaar, graffiti en bedreiging de aantallen incidenten per getroffen vestiging die slachtoffer werd vrij hoog. Bij bedreiging werd in 73% (ruim 11.000 incidenten in Amsterdam) van de gevallen slechts verbaal geweld gebruikt, bij 16% van de bedreigingen (ruim 2.400 incidenten in Amsterdam) werd gedreigd met fysiek geweld en in 11% van de gevallen (ruim 1.600 incidenten) werd er gedreigd met een vuist-, steek of vuurwapen. In 5% van de gevallen liep er iemand fysiek letsel op bij het incident: voor de Amsterdamse winkeliervestigingen levert dat 750 incidenten op.

De aantallen vanuit tabel 2.2 kan men met betrekking tot winkeldiefstal vergelijken met politiestatistieken die bekend zijn over winkeldiefstal. Vanuit CBS- data over de criminaliteit in heel Nederland kan er een schatting worden

Noot 4 De percentages zijn afkomstig uit het rapport 'Criminaliteit en de detailhandel', door Paul Boekhoorn en Kees Loef; Dienst Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering, Ministerie van Justitie, 1995. Hiernaast is uitgegaan van 6.948 winkelvestigingen in Amsterdam op 1 januari 1996

gedaan over het aantal winkeldiefstallen in Amsterdam waarvan aangifte is gedaan. Er werden volgens het CBS in 1998 44.000 processen-verbaal opgemaakt ten aanzien van winkeldiefstal⁵. Nederland telde volgens het CBS in dat jaar 68.400 vestigingen van detailhandel in winkels. Deze twee cijfers gecombineerd levert 0,64 aangegeven winkeldiefstal per vestiging op. In de gemeente Amsterdam waren er volgens gegevens van O&S in datzelfde jaar 6.549 winkelvestigingen; dit komt neer op ongeveer 4.100 winkeldiefstallen. Een vergelijking van dit cijfer met de schatting van 50.000 diefstallen uit de slachtofferenquête van tabel 2.2 levert een grote discrepantie op. Dit kan mogelijk verklaard worden uit het feit dat diefstal van koopwaar volgens dezelfde enquête slechts in 6% van de gevallen (3.000 incidenten in Amsterdam) bij de politie wordt aangegeven.

2.4 Slachtoffers per winkelvestiging

Voor de behoefte aan de SHOPwacht is het van belang om een indicator te krijgen van het aantal slachtoffers dat valt bij de diverse misdrijven. Volgens het BtR wordt bij roofovervallen een 'vuistregel' gehanteerd van gemiddeld 3 slachtoffers per overval. Hiernaast kan uit de gecombineerde CBS en O&S gegevens een schatting worden gemaakt van het aantal slachtoffers dat gemiddeld gemaakt wordt in winkelvestigingen.

Hiervoor wordt het gemiddeld aantal mensen dat in Amsterdam werkzaam is in een winkelvestiging (3,41) vermenigvuldigd met het aantal winkelvestigingen dat vanuit tabel 2.1 in Amsterdam geschat werd slachtoffer te zijn van één of meer misdrijven (5.141 vestigingen). Dit komt neer op ruim 17.500 personen Amsterdam, die binnen winkelvestigingen in Amsterdam slachtoffer zijn geworden van één of meer misdrijven. Dit cijfer is een *geschatte bovengrens* van het aantal personen dat slachtoffer kan zijn geweest van een delict; niet alle in een bepaalde winkelvestiging werkzame personeelsleden zijn immers bij elk incident aanwezig. Ook de aard van het slachtofferschap en het precieze aantal misdrijven waarvan men slachtoffer wordt kan binnen deze groep sterke verschillen vertonen.

Noot 5 De CBS- rapportage is niet duidelijk over de precieze definitie van het begrip 'winkeldiefstal'. Een vergelijking met de andere cijfers over winkeldiefstal in dit rapport is dan ook niet zomaar mogelijk.

3 Ongevallen

3.1 Registraties

Het aantal ongevallen in de detailhandel in winkels wordt door een aantal verschillende instanties bijgehouden. In de eerste plaats houdt de Arbeidsinspectie cijfers bij van zogenaamd meldingsplichtige ongevallen. Dit betreft ongevallen van werknemers waarbij binnen 24 uur opname in een ziekenhuis plaatsvindt of waarvan de werknemer blijvend letsel ondervindt.

Hiernaast houdt de stichting Consument en Veiligheid het zogenaamde Letsel Informatiesysteem (LIS) bij. In dit systeem wordt een representatieve steekproef genomen van alle ongevals slachtoffers die zich in de ziekenhuizen in Nederland melden op de afdeling Spoedeisende Hulp. In deze bestanden bestaat een aparte registratie voor arbeidsongevallen naar bedrijfstak volgens de indeling van de Kamer van Koophandel. Letsel als gevolg van geweld of criminaliteit wordt in het LIS- systeem ook meegenomen. In beide registratiesystemen gaat hier om de ongevallen die een werknemer op de werkplek overkomt; ongevallen van klanten in winkels worden op deze manier niet meegerekend

Hiernaast heeft de Stichting Consument en Veiligheid in 1997 een apart onderzoek uitgevoerd naar ongevallen die plaatshebben in stations en winkels. Hierbij wordt ook gekeken naar de ongevallen die klanten in winkels overkomen. De definitie van 'winkel' is echter niet volgens de bedrijvenclassificatie van de Kamer van Koophandel; er is hiervoor gekeken naar het type gebouw waar het ongeval plaats had.

De Arbeidsinspectie en de Stichting Consument en Veiligheid hebben aangegeven dat ook hun bestanden door middel van een onderzoek op grotere schaal beter kunnen worden geanalyseerd en uitgesplitst naar bedrijfstak, gemeente en regio. In dit onderzoek was er echter voor een dergelijke analyse geen ruimte.

3.2 Ongevalcijfers

In 1998 zijn er door de Arbeidsinspectie in totaal ongeveer 3.000 registraties gedaan van ongevallen op de werkplek. In Amsterdam werkte volgens gecombineerde gegevens van het CBS en O&S in 1997 ongeveer 6,5% van de totale beroepsbevolking in Nederland. Als men deze cijfers combineert komt men op ongeveer 180 ongevallen in de gemeente Amsterdam. Hierbij kan volgens O&S- data worden aangenomen dat van alle personen die in Amsterdam werkzaam zijn ongeveer 7% in de detailhandel werkt; dit komt vervolgens neer op een aantal percentage van 13 meldingsplichtige ongevallen in 1998 binnen de detailhandel in winkels in Amsterdam. Dit komt redelijk overeen met de mondelinge mededeling van Dhr. Koster van het Hoofdkantoor van de Arbeidsinspectie, die stelde dat dit cijfer zeker onder de 100 zou liggen.

De cijfers van de LIS- registratie leiden tot een hoger aantal geschatte arbeidsongevallen in winkels in Amsterdam. In registraties komt naar voren dat in 1998 in de bedrijfstak 'handel' 1 op de 100 werknemers slachtoffer is

geworden van een bedrijfsongeval waarbij het slachtoffer zich meldde op de afdeling Spoedeisende Hulp van een ziekenhuis. Deze bedrijfstak bevat, naast de detailhandel ook de groothandel. In de gemeente Amsterdam zijn in 1998 ongeveer 47.000 mensen werkzaam in deze bedrijfstak, waarvan bijna 23.000 in de detailhandel. Dit betekent een schatting van ongeveer 230 bedrijfsongevallen in de detailhandel in Amsterdam. Bij deze cijfers dient te worden aangetekend dat binnen de bedrijfstak 'handel' volgens mondelinge mededeling van Dhr. Koster van de Arbeidsinspectie het grootste deel van de bedrijfsongevallen binnen de groothandel plaats hebben.

Met betrekking tot het landelijk onderzoek van de Stichting Consument en Veiligheid naar ongevallen in en om winkels⁶ dat in 1997 werd gehouden kwam naar voren dat er landelijk 4.400 privé- ongevallen⁷ en 4.100 arbeidsongevallen in winkels plaats hadden. In de gemeente Amsterdam is in 1997 volgens gecombineerde CBS en O&S- cijfers ongeveer 9% van alle winkels in Nederland gevestigd. Dit betekent dat er, extrapolierend naar de gemeente Amsterdam, in dat jaar ongeveer 400 privé- en 370 arbeidsongevallen in winkelpanden zijn gebeurd.

Er zijn een aantal mogelijke verklaringen voorhanden voor de verschillen tussen de schattingen op basis van cijfers van de Arbeidsinspectie, de LIS- registratie van arbeidsongevallen in de detailhandel en het onderzoek naar ongevallen in winkelpanden. In de eerste plaats hebben de cijfers van de Arbeidsinspectie betrekking op relatief zware ongevallen, waarbij ziekenhuisopname noodzakelijk is of blijvend letsel is opgelopen. De cijfers uit de LIS- registratie nemen ook de lichtere ongevallen mee. Het belangrijkste verschil tussen de cijfers uit de LIS- registratie en het onderzoek naar ongevallen in winkelpanden is de definitie van 'winkel'. In de LIS- registratie is deze definitie veel breder; in het onderzoek worden ongevallen in alle winkelpanden meegenomen, dus ook bijvoorbeeld banken en advieskantoren. Hiernaast zijn de cijfers die in deze paragraaf gepresenteerd worden voor het grootste deel geëxtrapoleerd en geschat aan de hand van andere cijfers; de foutmarge wordt op deze manier navenant groter.

Noot 6 De definitie van winkels is hier niet volgens de KvK- indeling, maar naar 'plaats van het ongeval'
Noot 7 Dit zijn ongevallen van privé-personen binnen een winkelpand; voor de detailhandel gaat het dus voornamelijk om klanten.

4 Branden

4.1 Registraties

Voor het aantal branden in Amsterdam dat in winkels woedt zijn de registraties van de Brandweer Amsterdam de primaire bron. Binnen de tijd die stond voor het uitvoeren van dit onderzoek en het schrijven van dit rapport was het niet mogelijk voor de Brandweer Amsterdam om duidelijk te maken in hoeverre er in haar bestanden ook gegevens aanwezig zijn over branden in winkels. In de huidige statistieken van afdeling O&S van de gemeente Amsterdam en het CBS worden winkelbranden ingedeeld bij de 'binnenbranden in industrie- en handelsgebouwen'. Er bestaat voor winkelbranden dus geen aparte categorie in deze statistieken.

4.2 Schatting aantal branden

Van het aantal branden dat in winkels heeft gewoed in Amsterdam kan op basis van CBS- en O&S gegevens een schatting worden gemaakt. Gebruik makend van de cijfers van het CBS hebben in 1998 ongeveer 20% van alle binnenbranden in Nederland gewoed in gebouwen die als functie 'handel en industrie' hebben. In 1998 hebben in Amsterdam 1.221 binnenbranden gewoed. Extrapolerend vanuit het percentage van het CBS komt men uit op ongeveer 240 branden in industriële vestigingen in Amsterdam. Hiernaast weten we uit de data van O&S dat in 1998 het aantal winkelvevestigingen in de detailhandel ongeveer 12% bedraagt⁸ van alle industriële vestigingen. Dit maakt de schatting van het totaal aantal branden in winkels in de detailhandel ongeveer 30. Gegevens over de grootte van deze branden, persoonlijk letsel of schadebedragen zijn niet op een verantwoorde manier te schatten vanuit de CBS- en O&S gegevens.

Noot 8 Dit zijn ongeveer 6.000 vestigingen van de detailhandel op een totaal van ruim 52.000 industriële vestigingen in Amsterdam eind 1998.

5 Samenvatting en conclusies

Voor het in kaart brengen van mogelijke inzet van de SHOPwacht Amsterdam zijn een aantal verschillende soorten incidenten in kaart gebracht. Dit is voor het grootste deel gebeurd aan de hand van extrapolaties met behulp van divers statistisch cijfermateriaal. De gepresenteerde cijfers zijn dus een *benadering van de werkelijkheid*. Om deze reden wordt ook ontraden deze cijfers te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor dit rapport is geschreven: het in kaart brengen van de incidenten waarbij mogelijk inzet van de SHOPwacht gevraagd kan worden.

Gezien de aard van de soorten incidenten is wellicht niet bij elk incident deze inzet noodzakelijk. In tabel 5.1 staan de 'zwaardere' incidenten schematisch weergegeven. In Bijlage 2 vindt men een schematische weergave van alle incidenten.

Tabel 5.1 Geschat aantal 'zware' incidenten Amsterdamse winkelvestigingen per jaar (periode 1995- 1999)

delict	aantal incidenten
beroving	475
bedreiging met enig letsel	750
bedreiging met een wapen of met fysiek geweld	4.000
ongevallen werknemers	400
ongevallen klanten	370
branden	30
totaal	6.025

Bij het interpreteren van deze tabel moet men rekening houden met twee zaken. In de eerste plaats is aan de hand van dit cijfermateriaal niet in te schatten wat de precieze ernst van deze incidenten is; het gaat hier zuiver om de incidentie. Hiernaast zijn de cijfers die in deze tabel gepresenteerd worden voor het grootste deel geëxtrapoleerd en geschat aan de hand van andere cijfers; de foutmarge is op deze manier groot.

Bijlagen

Bijlage 1 Contactpersonen inventarisatie

Voor het weergeven van de diverse cijfers binnen de detailhandel in winkels in Amsterdam zijn de volgende instanties en personen benaderd:

- Dhr. H. Raven, Hoofd Bedrijfschap Detailhandel; 070- 338 5652 (algemene gegevens over winkelvestigingen en verwijzing naar onderzoek)
- Dhr. van der Sluys, MKB- Nederland, afdeling Amsterdam; 020- 448 6720 (algemene gegevens over winkelvestigingen en verwijzing naar onderzoek)
- Mw. E. Prins; Nationale Winkelraad; 015- 219 1299 (verwijzing naar onderzoek in opdracht van het MKB)
- Dhr. Groen; O&S gemeente Amsterdam; 020- 527 9527 (toelichting cijfers O&S)
- Dhr. A.G. Kradolfer, coördinator Bedrijvenplatform tegen Roofovervallen; 0172- 438 449 (cijfers roofovervallen)
- Dhr. J. Nan, afdeling voorlichting Brandweer Amsterdam; 020- 555 6611 (cijfers branden)
- Dhr. Koster, Hoofdkantoor Arbeidsinspectie 070- 333 5709 (toelichting cijfers ongevallen Arbeidsinspectie)
- Infodesk CBS 045- 570 7070 (toelichting cijfers CBS branden, ongevallen en misdrijven CBS)
- Mw. T Mooij; Stichting Consument en Veiligheid; 020- 511 4569 (cijfers ongevallen LIS- registraties en onderzoek ongevallen in winkels)
- Dhr. van Zandbergen, Politie Amsterdam- Amstelland, afdeling voorlichting; 020- 559 9111 (cijfers misdrijven)
- Dhr. L.J. Visser, MKB- Nederland, 015- 219 1319 (toelichting onderzoek 'Ondernemers over Criminaliteit en Veiligheid')

Bijlage 2 Tabellen

B2.1 Onderverdeling winkelvestigingen naar branche en stadsdeel

Tabel B2.1 Winkelvestigingen naar branche in aantallen en procenten 1 januari 1996

branche	aantal	procent
voedings- en genotmiddelen	1.911	28
drogisterij- en parfumerieartikelen	307	4
kleding, schoeisel, lederwaren	1.745	25
meubels, woningtextiel en huish. artikelen	409	6
witgoed, bruingoed, telecom, beeld en geluid	301	4
ijzerwaren; gereedschappen, verf	183	3
boeken, tijdschriften, kantoorartikelen	239	3
overige artikelen	1.325	19
tweedehands goederen en antiek	503	7
warenhuizen en wereldwinkels	25	0
totaal	6.948	100

Tabel B2.1 Winkelvestigingen naar stadsdeel in aantallen en procenten 1 januari 1996

stadsdeel	aantal	procent
Binnenstad	1.888	27
Westelijk Havengebied	16	0
Westerpark	211	3
Oud-West	539	8
De Pijp	570	8
Oost	325	5
Zeeburg	169	2
Bos en Lommer	202	3
De Baarsjes	296	4
Zuid	728	10
Rivierenbuurt	247	4
Watergraafsmeer	161	2
Amsterdam- Noord	445	6
Geuzenveld/ Slotermeer	214	3
Osdorp	222	3
Slotervaart/ Overtoomse Veld	195	3
Buitenveldert	141	2
Zuidoost	379	5
totaal	6.948	100

Bron voor deze tabellen: O&S.

B2.2 Schematisch overzicht alle incidenten

Tabel B2.2 Geschat aantal incidenten Amsterdamse winkelvestigingen per jaar (periode 1995- 1999)

delict	incidenten
diefstal koopwaar, betrapping	50.025
diefstal koopwaar, vermoedens	255.975
diefstal waardepapier, betrapping	1.250
diefstal waardepapier, vermoedens	12.575
inbraak, geslaagd	3.450
inbraak, poging	4.350
graffiti	15.225
vernieling	6.100
beroving	475
bedreiging	15.150
ongevallen werknemers	400
ongevallen klanten	370
branden	30
totaal	365.375